

Heempad Journaal (HPJ) nr.50 (11^e jaargang) 15 juli 2021

Welkom in de wereld van natuur en milieu dichtbij huis. Het HPJ doet verslag van natuurbelevingen van het werk van onze IVN groep Vrienden van het Heempad (VvhH). We volgen de ontwikkelingen, geven adviezen (ook buiten ons doelgebied het Zwarte Pad Boskoop). We blikken terug, kijken vooruit, blijven kritisch, zoeken naar oplossingen en staan positief in het vinden naar verbeteringen. We pakken dingen met beide handen aan, maar laten de natuur vooral zelf het werk doen. Wie vriendschap sluit met de natuur zal bloemrijk beloond worden. Onze bronnen zijn velerlei, van Nature Today tot Vroege Vogels, krantenberichten en natuurclubs. Het HPJ is onze vorm van communicatie met belangstellenden in natuur en milieu. Samenstelling: Hans van Dam. Verzending: Janny van Dam. Reacties of afmelding: janny@countrygazette.nl.

Tip: print het HPJ uit, lees het op een ontspannen moment. Leestijd: 30 tot 40 minuten. Aantal print pagina's: 6. Uit ervaring: via het kleine beeldscherm wordt HPJ nauwelijks gelezen, uitgesteld, vergeten of is niet terug te vinden. Voor de schrijver een teleurstelling en vergeefse moeite. Sommige lezers bewaren het in een verzamelmap, zodat ze leuke dingen en nuttige tips kunnen terugvinden. Ook lesstof voor gidsen. Met tips van HPJ kan je natuur en bomen besparen, door bewustwording en toepassing.

Onderwerpen in dit HPJ o.a.: Natuurapotheek op 28 augustus/ Bloemenveld Kievitstraat/ School gesloopt, bloemen erin/ Terugblikken op IVN excursies/ Wethouder Kees van Velzen: weg komt er niet/ Oase van margrietten / Petitie: geen weg door het Bentwoud/ Studio Alphen: Natuurlijk Alphen/ Rozen voor 700ste uitzending Greenheart Country/ Schone lucht akkoord/ Complimenten voor groenbeheer/ Dagvlindertelling gestart/ Plastic taboe: stap in de goede richting/ Veenmol ongewenst op de Veenmol/ Fijnstofmeters voor Waddinxveen/ Alphen kampioen restafval/ Papier van bermgras/ Tijd voor zaden/ Red de bij, de echte oorzaak/ Onstuimige groei/ en wat zich verder aandient. Aantal woorden: 4753

Koolmees kiest pindapothouder als overnachtingplaats. Elke winter plaats ik 2 pindakaaspotten in onze tuin, een in de voor- een in de achtertuin. De bezoekers zijn vooral kool- en pimpelmezen, maar ook spreeuw, heggenmus, winterkoning, grote bonte specht en roodborst. Omdat spreeuwen wat logger zijn heb ik onder de pot een iets langer stokje geplaatst. Dat is ook ontdekt door de kauwtjes, die maken er een bende van. Voor andere vogels, zoals huismus en vink, is dat makkelijk, ze pikken het gemorste spul vanaf de grond. Na 2x verversen komt er (vanaf mei) geen nieuwe pindapot meer. In het begin zie je de vogels teleurgesteld zoeken. Sinds kort is een koolmees op het idee gekomen om er te overnachten. Tussen half negen en negen uur neemt het dier z'n riante plek in. De tuinlamp op zonne-energie, die na de schemering aangaat, blijkt geen probleem. De koolmees blijft op z'n plek, tot de volgende morgen.

Huismussen terug in onze tuin. Na jaren afwezigheid is de huismus weer terug. Eerst voorzichtig één verkenners, daarna een stelletje, vervolgens twee. Op dit moment zijn ze er niet meer, wat blijkt, ik verkruimelde af en toe een bruine boterham. Ik zag ze telkens terugvliegen met een bek vol stukjes brood, richting Vogellaan (50 meter verder) waar nog een mussenpopulatie zit. Wellicht een mooie manier om hun jongen te voeren. Nu zijn het naaktslakken die zich tegoed doen aan de kruimels.

Natuurapotheek op zaterdag 28 augustus. Start: kinderboerderij, Snijdelwijklaan 6, Boskoop.

Berk, Berenklauw, Brandnetel, Cichorei, Braam, Heermoes, Haagwinde, Hondsdraf, Herderstasje, Kattenstaart, Kleefkruid, Madeliefje, Paardenbloem, Klapproos, Koninginnekruid en Weegbree.

Deze planten en tientallen meer zien we tijdens deze interactieve wandeling op zaterdag 28 augustus.

De gids wijst de planten aan. Deelnemers krijgen lijsten waarop de toepassingen genoemd staan en lezen dat op vanaf de voorliggende pagina. Voor deze wandeling kunnen zich maximaal 15 deelnemers aanmelden: janny@countrygazette.nl of per telefoon. Deelnemers kunnen zich aanmelden, met email adres en tel. nummer. Aanmelding verplicht (afmelden bij verhindering ook, voor de reservelijst). Bij regen gaat de wandeling niet door (lijsten worden nat). Lijst mag u houden na afloop. Info: Hans van Dam, 0172 214775

Genezen kunnen wij je niet, plukken voor eigen gebruik is af te raden (openbaar gebied, vervuiling). Wij vertellen hoe nuttig de natuur is en vooral de noodzaak om de biodiversiteit te behouden.

Waddinxveen krijgt 15 nieuwe fijnstof meters. De hoeveelheid fijnstof in Waddinxveen valt binnen de wettelijke grenswaarden. Met de eerder geplaatste 12 meters, komt het totaal op 27 stuks. De meters hangen aan voorgevels of in tuinen. De burgermetingen worden bijgehouden en genoteerd door het RIVM. De cijfers zijn te bekijken via: samenmeten.rivm.nl/dataportaal. Ondanks de goede resultaten is men er niet gerust op of dat in de toekomst zo blijft als de Verlengde Bentwoudlaan is gerealiseerd. Het inwonersplatform Waddgroen streeft naar meer meetpunten. (Bron: Hart van Holland). Schone lucht beperkt luchtweg- en longkwalen.

Schone Lucht akkoord Alphen aan den Rijn. In januari 2020 is door oud-wethouder Leo Maat het landelijke Schone Lucht Akkoord ondertekend. Het is echter tot nu toe nooit behandeld. Dat gaat nu wellicht veranderen door een voorstel van VVD, SGP, GroenLinks en SP. Bewoners hebben recht op schone lucht. Luchtverontreiniging door fijnstof en stikstofdioxiden behoren tot de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid. Ook houtkachels, verkeer, biomassacentrales en industrie zorgen voor vuile lucht. Idee voor Alphen om ook burgerinitiatieven voor het meten van fijnstof te realiseren? Vervuiling is niet tegen te gaan, het gaat erom dat de normen niet worden overschreden. Schone lucht halveert ziektekosten en verzuim.

Houtkachels en open haarden zorgen voor 23 % uitstoot fijnstof. In een gezellige wijk zullen burens er meestal niet over klagen (de lieve vrede). Maar toch is het zaak dat bezitters en gebruikers ervan zich realiseren dat de overlast er is. Een verbod is misschien een stap te ver (in Bodegraven-Reeuwijk leeft die wens), toch lijkt matiging op z'n plaats, naast gezondheid van de buurt staat ook die van gebruikers zelf op het spel. Een gezellig houtvuurtje op een warme zomeravond als de ramen open staan, kan voor anderen een minder gezellig verloop hebben. Meerdere gemeenten die het Schone Lucht Akkoord hebben ondertekend, hebben bij het rijk aangedrongen op een algemeen verbod voor houtkachels. Niet enkel boeren, ook burgers moeten zich realiseren dat een stapje terug, twee passen vooruit is in het klimaat akkoord.

Petitie: geen weg door het Bentwoud. Bezoekers van het Bentwoud hebben het bord vast wel gezien. Omwonenden, agrariërs en gebruikers van het Bentwoud hebben het initiatief genomen voor een petitie om deze weg tegen te houden. Het bord staat aan de zuidkant van het Bentwoud, op Waddinxveen's gebied. Vanaf die plek kan je via een QR code de petitie tekenen. Als het plan van de provincie doorgaat, denderen straks zo'n 15.000 auto's per dag over deze geplande weg (N207 Zuid, van de A12 naar de N11), met mogelijke uitbreiding tot de realisering van het beruchte plan van een A3 (kortste verbinding Rotterdam-Amsterdam v.v.). Deze weg komt enkele honderden meters ten westen van de wijken Groenswaard (Waddinxveen) en Snijdelwijk Boskoop. Is hier bij het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord rekening mee gehouden? Voor een alternatief plan, kijk op de website van het Molenberaad: www.molenberaad.nl.

Wethouder Kees van Velzen: Weg door het Zaanse Rietveld is overbodig. Het zijn de woorden van de verkeerswethouder in het AD van 9-7-2021. We hebben het bericht uitgeknipt en 'ingelijst' om het niet te vergeten. Toen deze weg door de polder tussen Boskoop en de N11 bij Alphen onlangs als optie werd genoemd in een pakket verkeersmaatregelen, leverde dat veel reacties op. Een petitie tegen deze weg is al 4000 keer ondertekend. Van Velzen zegt dat deze weg er niet komt: "Deze variant is voortgevloeid uit inspraak, maar in september zullen we definitief besluiten dat deze variant géén optie is". Waar de verbinding Boskoop-West/ Alphen uiteindelijk dan wel komt is nog steeds een geheim? Bewoners van het Rietveldsepad en omstreken zijn zeker niet gerust gesteld. Met argusogen worden werkzaamheden gade geslagen, zoals graafwerkzaamheden Spijkerboorsekade, door Liander, en hopen zand nabij het Rietveldsepad. Overigens heeft Boskoop niet te klagen over de bereikbaarheid van het boomkwekers areaal, met riante verbindingen, zowel aan oost en westkant. Op dat stukje na door de natuurgebieden, wat voor sommigen de beste optie is. Ook de optie Gouwebos duik weer op. Een verkeersprobleem is er, voorkom een verkeerde keuze.

Alphen kampioen in productie restafval. Inwoners van Alphen produceerden in 2020 gemiddeld 204 kilo restafval. Het afval wordt gratis in de ondergrondse container gestort. Dat kan veranderen als dit zo hoog blijft. Omliggende gemeenten, waar het diftarsysteem is ingevoerd (de vervuiler betaalt) is dat aanmerkelijk lager. In Nieuwkoop is dat gedaald tot 113 kilo per inwoner per jaar. Betalen per zak stemt tot nadenken voor een beter scheidingspatroon. Gevolg van het huidige systeem is verhoging van afvalstoffenheffing met 6% per jaar. Daarmee worden degenen die het goed doen niet beloond. Overgaan tot diftar en liefst met € 2,- per zak. GroenLinks komt met een beloningsplan om bij minder restafval korting op de heffing te geven. Benieuwd of daarvoor een waterdicht systeem is te bedenken. Het is simpel, denk na bij wat je weggooit.

Tips voor Cyclus en de gemeente Alphen. Heel vroeger hadden we ronde kunststofbakken waar precies een vuilniszak in past. Haal dat systeem terug (+ bundel vuilniszakken). Neemt niet veel ruimte in en is schoon. Het voorkomt de variabele systemen voor eerste opvang in keuken, tuin of balkon. Mijn voorbeeld, in 2020 bracht ik 8 zakken (gratis) naar de ondergrondse container. Bij dftar zou dat ‘slechts’ € 16 kosten. Overigens, doorgaan met zwerfvuil acties, goede voorlichting, trendwachers duurzaamheid, afvalcoaches, de schillenboer weer terug? Tuinafval composteren of mulchen. Takkenrillen maken in parken en achtertuin. Innovaties belonen en versneld toepassen. Mooi initiatief is bermgras bewerken tot snackbakjes en bekertjes. Consuminderen en kringloop steunen. Ontdoe reclamefolders van plastic omhulsel voordat het in de papier container beland, anders moeten de ophalers dat doen. Voor u kleine moeite, voor hen onnodig werk. Een goede stap is statiegeld op kleine flesjes. Moge blikjes snel volgen. Meedoen is werken aan de toekomst. Innovatie: van slib en afvalwater biologisch plastic maken. Waterschap Hollandse Delta en het Dordtse afval- en energiebedrijf HVC werken eraan. In 2022 moeten de eerste honderden kilo’s van de band rollen. Ikea wil in 2030 een ‘kringloopwinkel’ zijn, beter is minder te kopen. Meer biologisch voedsel kopen. Maar een uitdaging van duurzaamheid, zeg niet “het zal mij een zorg zijn”, het is wel uw zorg voor de toekomst van onze aarde en van onze kinderen... (zo, genoeg gepreikt, dominee van Dam).

Papier Veezel, toekomst voor papier van bermgras? Sinds 2020 wordt bermgras langs provinciale wegen minder gemaaid. Goed voor bloemen, bijen en vlinders, maar ook voor een nieuwe vinding: Papier Veezel (merknaam). Het proces voor de verwerking van bermgras is op gang gekomen. Het papier is geschikt voor de printer en vele andere toepassingen. Uitvinder van het systeem, Remco Roest uit Alphen, hoopt ook op toepassingen voor snackbakjes en bekertjes. Maaisel langs drukke wegen is ongeschikt voor veevoer, vanwege vervuiling door uitlaatgassen. De Alphense bedrijven Decaprint en Drukkerij Holland passen het gebruik op bescheiden wijze toe. De productie is nog aan de dure kant, maar zodra er grotere afname is zal dat goedkoper worden. Bedrijven die op duurzame wijze willen vernieuwen tonen reeds belangstelling. Meer info is mogelijk terug te vinden in het AD Groene Hart (maandag 5 oktober) of bij de betreffende producent. Wij hopen op een sneeuwbaaleffect bij bedrijven voor het duurzaam produceren en recycling van bermgras.

Dagvlindertelling en vlinderdip. Het was door het koude voorjaar schaars met de dagvlinders. Rondom het Heempad en Natuurtuin de Veenmol werden de gewone soorten nog wel gezien, zoals dagpauwoog, bont zandoojje, citroenvlinder, gehakkelde aurelia en koolwitjes. Het oranjetipje, vorig jaar goed aanwezig, waren schaars in het Zwarte Padgebied. In juni verkeren veel soorten nog in rups- en pop stadium. Dan zijn er weinig volwassen soorten, men noemt dat de vlinderdip. Nu, begin juli, begint het langzaam op gang te komen. De eerste Vlinderstruiken staan in bloei, evenals de kattenstaart, zeer in trek bij koolwitjes. Binnen een maand volgt de bloei van Sedum (hemelsleutel). Aan gebrek aan bloemen ligt het niet maar vlinders moeten er wel zijn. Koninginnepage nog niet gezien ondanks de wilde peen op de Linnaeuskade. De jaarlijkse tuinvlindertelling is gestart (3 t/m.25 juli). Door de vele regen zijn de tellingen niet hoopgevend. Misschien is de laatste week van de telling gunstiger? Tel mee met 13^e tuinvlindertelling, georganiseerd door de Vlinderstichting. Iedereen met een tuin of balkon kan meedoen. Tel een kwartier de vlinders die je ziet en geef dat door aan: vlindermee.nl. Je mag in deze periode ook meerdere dagen een telling doorgeven. Vorig jaar werd de atalanta het meest geteld, ook dit jaar kanshebber. Waarom de vlindertelling? Men krijgt een beter beeld in het voorkomen en de (helaas voor veel soorten) achteruitgang. Zo tel je vlinders: kies een zonnig moment als het minstens 17 graden is. Loop een rondje in de tuin, of tel een kwartier op balkon, tenminste als er voor vlinders wat te halen is (bloemen, nectar). Ken je de bekendste vlinders nog niet? Er zijn hulpmiddeltjes. Download de vlinderkaart, bekijk het overzicht op de website van de Vlinderstichting of zoek in de app van Vlindermee. Er zijn gratis natuurherkennings-apps: Obsidentify of de Tuinvlindergids en ontdek welke vlindersoort je voor de lens hebt. Veel berichten over vlinders vind je in de wekelijkse nieuwsbrief Nature Today, waar o.a. afbeeldingen van blauwtjes, zandoojjes en verschillende witjes zijn afgebeeld. Zoek vooraf al de mooiste plekjes. Succes met de telling, nuttig en leuk om te doen. Komend zonnig weekend is top.

Veenmol ongewenst op de Veenmol. *Het lijkt een anekdote. Toen Arie van der Schoor beheerder was van Natuurtuin de Veenmol, zochten wij tevergeefs naar de veenmol (het insect). Tijdens een natuurwandeling werd opgemerkt: wie een veenmol vindt mag hem hier brengen. Een deelnemer knoopte dat goed in de oren. Toen hij onlangs een veenmol vond, bracht hij het dier naar de Veenmol. De woordvoester die hij aantrof: “Hans van Dam werk hier niet meer en een veenmol is ongewenst”. Advies van een natuurtuin?.*

De veenmol is een krekelachtig insect. Vroeger zeer algemeen en soms een plaag in groentetuinen en op kwekerijen. Tegenwoordig een zeldzaamheid en zelfs bedreigd. Het volwassen insect kan 5 tot 8 cm groot worden. Het vrouwtje legt tot 300 eieren in een ondergrondse holte, liefst onder tuintegels. Het mannetje tsjirpt op warme avonden in de paartijd, zoals een krekelachtig insect, door hun vleugels over elkaar te wrijven. Daarbuiten heeft de veenmol een eenzaam bestaan. De nimfen overwinteren in een onderaards nesthol en zijn na 1 of 2 jaar volwassen. Er zijn ongeveer tien nimfale stadia. Het vrouwtje verzorgt de jongen. Slechts een klein deel wordt volwassen, kannibalisme is geen uitzondering, de sterksten blijven over. Na ongeveer een maand zoeken de diertjes hun eigen voedsel, zowel plantaardig als dierlijk. Hun voorkeur: larven, vooral mobium, larven van de schadelijke Taxuskever. De kever eet ronde hopen uit bladeren van siergewassen. Mobium eet de wortel en schors van jong plantgoed. Echter, onderweg naar zijn doel eet de veenmol ook de wortels af die zijn voortgang in de weg staan. Heeft u een veenmol in de tuin, koester de zeldzaamheid en oordeel hem op zijn nuttige kant (bestrijder van schadelijke insecten). Zit het dier echt in de weg, de veenmol is welkom in alle gebieden die door IVN Vrienden van het Heempad worden beheerd. Wij koesteren de soort en geven hem graag een plek in de natuur waar dit prachtige dier zijn levenscyclus kan volmaken.

Bloemenveld Kievitstraat, nieuw buurt initiatief. Toen in maart bij omwonenden een brief in de bus viel over de sloop van het (leegstaande) Coenecoop College, met de melding dat het terrein, na egalisering, tijdelijk zou worden ingezaaid met gras ontstond bij mij een plan. Waarom gras? Er is al zoveel gazon. Het plan werd geopperd aan buurtgenoten. Een bericht via de buurt-app werd enthousiast ontvangen. Het plan werd ingediend en goedgekeurd. Volgende stap: het verzamelen van zaden. Een deel kon ik betrekken via de gemeente (met dank aan Peter Westgeest) die nog zaden in voorraad had. 360 zakjes à 10 gram werden geopend, een ander deel besteld bij Van Hemert & Co (Tübinger Bijenweide). Buurtgenoten vulden het aan met zonnebloempitten. De eerste tegenslag, de egalisering kon niet machinaal door de zachte ondergrond. Restant stenen werden door het team verwijderd, de grond handmatig vereffend. Van de gemeente kregen we 5 kubieke meter zand, dat met een buurtteam werd verwerkt. Vier paden sieren het veld, elk uitmondend naar een toegang: Reigerstraat, Kievitstraat, Zwanenwater en Snijdelwijklaan. Dan komt het moment van zaaien. Wachten op een voorspelde bui, die bijna overal viel, behalve in Boskoop. Inmiddels droogde de bovenlaag op en op droge grond ontkiemen zaden niet. De naburige groep kauftjes hadden de zaden ontdekt en deden zich er te goed aan, vooral de zonnebloempitten waren favoriet. Verbazend dat een groepje kauftjes zo snel kan groeien tot een vijftigtal. Aan hun communicatie mankeert niets. En het bleef dagenlang kurkdroog.

Oefenende brandweer helpt buurtbewoners. Dat trok aandacht en het bericht haalde de Gouwe Koerier en Studio Alphen. Iemand had connecties met de vrijwillige brandweer en die was bereid om een spuittoefening te doen. Op dinsdagavond 8 juni verscheen de brandweer om het veld nat te spuiten, omdat de voorspelde bui, enkele dagen ervoor uitbleef. Droog zaad ontkiemt niet, de pioniers kregen een voorsprong, water was gewenst. Het goede nieuws is, vele duizenden gewenste bloemen ontkiemen, waaronder veel witte klaver, cosmea, zonnebloem, zinnia, bladrammenas, gele mostert en velen in een nog niet te herkennen stadium. Recent zijn daar zaden van bosvergeetmenietje en margriet aan toegevoegd, maar dat is pas voor volgend jaar. Als bouwplannen niet te snel komen, wij de pioniers de baas worden, dan gaat het lukken.

Wat zijn pioniers? Dat zijn zaden die van oorsprong in nieuw aangebrachte grond aanwezig zijn. Zaden die soms tientallen jaren in rust wachten tot het gunstig is om te kiemen. Dat begint als het zaad de combinatie water en licht ervaart. Omdat de grond eerder dat gunstige moment beleefde (de vele regen in mei) kregen deze alvast een voorsprong op de bloemzaden, het zaadplan (5 kilo) werd op 4 mei uitgevoerd. Pioniers zijn eenjarige planten, kwekers noemen het baggervuil omdat ze ontkiemen op vers land en gebaggerde grond. Tot de pioniers behoren perzikkruid, waterpeper, viltige duizendknoop, melde en ganzenvoet soorten. O ja, nog eentje, een dubbel lastige, de hanenpoot, een plat groeiende grassoort die zowel pionier is, maar als invasieve exoot destijds ons land is binnengekomen. Het is een veroveraar en, zodra die volwassen wordt, lastig is en een plaag kan worden. Het blijkt achteraf dat de aangebrachte grond zeer vervuילend is, in de vorm van rijk aan zaden. Intussen is de strijd van het intomen begonnen met buurtteam Kievitstraat, Boskoop. Als we die strijd niet winnen, proberen we de balans te zoeken tussen ingezaaide bloemen en de pioniers. Samen met het buurtteam kan ik enkel zeggen, volhouden, de voorspelde droge periode vanaf dit weekend gaat ons erbij helpen. De eerste bloemen zijn al gezien, kattenstaart en zilverschoon, dat geeft hoop.

Het is nu de tijd om zaden te plukken, voorjaarsbloemen hebben zaden gevormd, bloemenbermen krijgen een eerst maaibeurt, wees dus snel. Hoewel het volgens de regels niet is toegestaan, zullen weinigen er problemen mee hebben om zaden te plukken die in grote hoeveelheden in de bermen staan, of op braakliggende terreinen. Veilig is het om –indien mogelijk- eerst toestemming te vragen aan eigenaar, beheerder of boswachter. Pluk nooit zaden van zeldzame planten en vertrap geen gevoelige natuur. Pluk zaden rijp, als de zaaddozen of bloemhoofden bruin worden, open gaan, een begin van zaadval zichtbaar is. Op dit moment kunnen zaden geoogst worden van margriet, klaproos, dagkoekoeksbloem, brunel, geel nagelkruid, look zonder look. Binnenkort volgen toortsen, wilgenroosje, teunisbloem, toortsen enzovoort. Plukken doe je met een schaartje, je knipt de rijpe vruchten, hauwtjes of hoe het verder heet, kort boven een oksel af. Een plant in groei maakt dan nieuwe loten en zo stimuleer je de bloei. Heb je geen plek om te zaaien en wil je de natuur een handje helpen, pluk rijpe zaden, doe een aantal stappen naar rechts, dan naar links en laat de zaden spaarzaam uit de handen glijden. Zo kan je het gebied per soort vergroten. Het beste resultaat krijg je als er pas gemaaid is (en maaisel geruimd). Veel zaden kiemen op open grond, licht en vocht samen.

Een weelde aan margrieten. Tijdens een fietstocht viel mijn oog op een brede strook uitgebloeide margrieten langs een pad bij een Bed & Breakfast aan de Burgemeester Smitweg, Hazerswoude. Met toestemming en uitleg van toepassing kon ik plukken zoveel ik wilde. Dat werden twee emmers vol (20 liter samen). Hier kunnen kilometers berm mee ingezaaid worden, grote velden margrieten kunnen het resultaat zijn. Eerste keuze was het uitstrooien op het project Bloemenveld Kievitstraat. Volgende klus, aanvullend strooien op de Linnaeuskade en de berm van het Zwarte Pad. Deze week wordt gemaaid op de Bijenidylle, het Schoolakkerbos en het Bloemveld bij Station Snijdelwijk. De margriet is een tweejarige plant, zaad wat op een gunstige (zo open mogelijke) plek valt, kiemt snel, vormt deze zomer nog rozetten en zal volgend jaar mei uitbundig bloeien. Zie je volgend jaar overal veel margrieten, dan weet je dat het plan geslaagd is.

Red de bij, dus zaai bloemen verstandig. Dat is de kop van een verontrustend artikel in het AD (12-7-2021). Ik probeer uit te leggen dat de inhoud ervan de halve waarheid is. Nils van Rooijen (Christen Unie) springt in de bres voor streekeigen soorten. Als je geïmporteerd wilde bloemenzaad zaait herkent de bij z'n favoriete bloem niet meer en verhongert die. Deze noodkreet van onderzoeker Nils van Rooijen is tot in 's lands parlement doorgedrongen. Baudewijn Odé (FLORON) zal dit wellicht onderschrijven, evenals de gespecialiseerde natuurzadenbedrijven. Daarmee wordt onrecht gedaan op de goedbedoelde acties van zogenaamde kermismengsels, die vaak gebruikt worden door particulieren en bij acties van Operatie Steenbreek en Guerrilla Gardening. Het is waar dat een bijensoort die specifiek op een bepaald soort plant is aangewezen, net zo zeldzaam wordt als de plant zelf. Een plant uit zuidelijker streken levert ook geschikte nectar op, evenzo als van binnen de grenzen. Bijensoorten uit zuidelijker streken volgen de oprukkende planten soorten die door klimaatverandering noordwaarts trekken. In tuinen met enkel sierplanten zoemt het ook van bijen, vlinders en andere insecten. Het is een goede zaak dat men inheemse planten voorrang geeft en vooral probeert om bijna uitgestorven planten nieuwe kansen te geven. Er is nectar in overvloed, maar waar zijn de insecten gebleven? Zaai rustig dat mooie kleine zakje met zaden voor een vierkante meter in je tuin.

Er is heel wat anders aan de hand. Koop geen behandelde zaden met coating (systeem behandeling, die insectenvraat voorkomt). Dat is gif, dat met de ontkiemende plant meegroeit die er zo mooi bij de tuincentra uitziet. Verder moeten alle bestrijdingsmiddelen voor particulieren uit de schappen. Land- en tuinbouw moeten zo snel mogelijk stoppen met gewasbeschermingsmiddelen, zelfs als ze toelaatbaar zijn, en overgaan op biologische bestrijding. Bermbeheerders moeten volgens het Groenkeur systeem hun werk gaan uitvoeren. De imkerij moet zich aan de regels houden en stoppen met onnodig veel bijenkasten nabij natuurgebieden zetten. De honingbij is niet in gevaar, het gevaar is wel dat er overmatig veel particulieren bijenkasten gaan houden. In Amsterdam zijn dat er al ruim 700, dat zouden liever 700 bijenhôtels moeten zijn voor wilde bijen. Ook de sierteelt kan een bijdrage leveren om doorkweek te beperken (grote dubbele bloemen waarin weinig of geen nectar zit). Koop alleen biologisch gekweekte zaden en planten, de handel zal zich aanpassen. Bijkomstig gevaar voor bestrijding van de eikenprocessierups, er zijn nog 50 andere soorten insecten, niet schadelijk, die door verkeerde aanpak ook sterven. Klimaatverandering, vervuiling, medicijnresten, zwerfvuil, het heeft allemaal invloed op de dramatische teruggang van de insecten wereldwijd. Let wel, we kunnen niet zonder de bestuivers. Drastische maatregelen zijn nodig om de insectenstand snel te verbeteren (en daarmee de vogelstand). Uiteindelijk is ook de mens (en de wereldvoedselvoorziening) er mee gediend. Nu beginnen.

Natuurlijk Alphen is een uitzending van Studio Alphen. Nico Romijn bezoekt mensen in de regio die iets te vertellen hebben over natuur en milieu. Het radioprogramma is een keer per maand te beluisteren op elke 3^e maandag van 20.00-21.00 uur. In de eerstvolgende uitzending, op maandag 19 juli, vertelt Hans van Dam over het buurtproject Bloemenveld Kievitstraat. Hoe ontstond het idee, de voortgang, hulp van de brandweer om het veld nat te maken. Het 'gevecht' met de pioniers en de verwachting of het project kans van slagen heeft. Schikt het tijdstip van uitzending niet, terugluisteren kan: www.studioalphen.nl

Greenheart Country viert 700ste uitzending met muzikale rozen. Velen weten dat mijn leven wordt gevormd door natuur en muziek. Waar mogelijk zoeken we de combinatie in de vorm van thema uitzendingen. Muzikale thema's over bloemen, vogels, bomen, het weer en de seizoenen, alles in songs verpakt. Songs van artiesten uit de Verenigde Staten, Canada, Ierland en ook eigen land. In de 700ste uitzending blikken we terug hoe het programma in 2008 van start ging in Rijnwoude, daarna volgden Boskoop en Alphen, ook in de Krimpenerwaard en via de internetzender www.crossroadscountryradio.nl. In deze jubileumuitzending ook het verloop van de technische ondersteuning, diverse plaatsen waar de opnamen plaatsvonden. Uiteindelijk vonden we de juiste plek in onze eigen huisstudio, met de beste technicus die ik me kan bedenken: Janny van Dam. Misschien vind je het leuk om een keer te luisteren? Onze jubileumuitzending is te horen op diverse tijden in week 29, de periode maandag 19 juli t/m. 26 juli. Kijk voor de speellijst en uitzendtijden op www.countrygazette.nl. Een welverdiend muzikaal Bouquet of Roses voor het Greenheart Country team.

Hulde aan groenbeheer. Door de vele regen en optimale temperatuur is de groei fenomenaal. Overall hoog gras, snel groeiend onkruid, groen tussen tegels, haagwinde die meters hoog boven het openbaar groen uitgroeit met hun witte kelken. De natuur is bezig om de groei in te halen wat het de afgelopen droge zomers tekort kwam. Elk jaar wordt een beheerplan opgesteld, daarbij gaat men uit van een gemiddeld groeiseizoen. Het budget voor openbaar groen wordt daarop afgesteld, plannen met uitvoerders besproken. Meer groei met hetzelfde team groenwerkers, schoffelen help nauwelijks door de vele regendagen. Dan komt corona toeslaan onder personeelsleden. Onze contactman is ook al geruime tijd uit de running, sterkte Bram. Anderen krijgen een extra taak, soms lukt het invalkrachten te vinden, soms niet. Dat is de voornaamste reden dat bermen wat hoger zijn dan normaal, dat er meer gras tussen trottoirtegels groeit. Intussen zie je personeel met onkruidbranders. Uitvoerders maken overuren om op geplande tijd te maaien. Het regent klachten over achterstallig onderhoud. Misschien moeten we meer begrip hebben. Of zelf een schaar pakken om een paar overhangende takken weg te knippen. Sommige burgers zie je zelf de straat schoonhouden, top! Misschien moeten we een beetje overlast voor lief nemen. Klagen vergt tijd die beter gebruikt kan worden. Geloof me, Groenbeheer doet zijn uiterste best om alles volgens plan te laten verlopen. Hulde ervoor.

De onstuimige groei ook in 'onze gebieden'. Met ons team Vrienden van het Heempad geeft dat ook extra werk. Op het heempad is dat intomen (plukken/ knippen) van riet. Overhangende plantendelen verwijderen. Een explosie van rijpe zaden die we toch graag willen oogsten. Het dunnen en weghalen van uitgebloeide voorjaarsbloemen. Ook bomen en heesters hebben groeistuipe. Fijn dat we goede afspraken kunnen maken over het maaibeleid, op de percelen waar we begeleidend natuurbeheer uitvoeren.

Natuurexcursies IVN Vrienden van het Heempad. Met inachtneming van de coronaregels hebben we inmiddels enkele mooie wandelingen achter de rug. Heel bescheiden deden we onze wandeling Stinsenplanten op 27 maart met 2x 3 personen (ochtend- en middagwandeling). Op 24 april deden we de Stinsenplanten wandeling nogmaals, met meer mensen dankzij verruiming. Op 8 mei, tijdens de Nationale Vogelweek, ging de wandeling door het Gouwebos, waar speciaal op vogelzang werd gelet. De Polderflora route is een van onze mooiste wandelingen, we deden dat met 7 personen op 29 mei. Zaterdag 5 juni was onze jaarlijkse fietstocht Bentwoud, met stijgende lijn, 11 personen, alles inclusief gidsen. De wens was om de roerdomp te zien, dat gebeurde ook. Even hoorden we de nachtegaal en de bruine kiekendief gaf een fraaie zweefshow. De Bloemenwandeling Zwarte Pad was weer een voltreffer met 15 personen. De stijgende lijn kon dankzij versoepelingen worden voortgezet en dat leverde voor onze excursie Eetbare planten 20 deelnemers op. We nemen even een pauze tijdens de vakantieperiode. Op zaterdag 28 augustus is onze Natuurapotheek

Beste lezer, mijn pen is nog lang niet leeg, toch genoeg voor deze keer. Het HPJ mag gedeeld worden. Samenstelling: Hans van Dam. Verzending: Janny van Dam. Reacties: janny@countrygazette.nl